

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

postmottak@kud.dep.no

Høringsinnspill til forslag om Lov om mediestøtte

Norsk Lokalradioforbund (NLR) viser til høringsbrev fra Kulturdepartementet datert 2.12.2019 og sender herved våre innspill.

NLR er fornøyd med at Stortinget i desember 2019 vedtok en forlengelse av gjeldende konsesjoner på FM for lokalradio, og dermed bidrar til å opprettholde viktige aktører i det norske mediemangfoldet. Norsk lokalradiobransje er presset når det gjelder økonomi, og opplever frafall av aktører. En godt utformet lov om mediestøtte vil kunne bidra til en positiv utvikling av bransjen.

NLR mener det er viktig at fremtidig mediestøtte gjøres plattformnøytral i ordets videste betydning, slik at lokalradioene kan konkurrere på samme vilkår som øvrig media. Ordningenes formål må knyttes til innhold og ikke distribusjonsform, idet det er innhold som er viktig for et velfungerende demokrati. Det er viktig at støtteordningene ikke begrenses til en enkelt medietype, men likebehandler mediene på tvers av distribusjonsplattformer.

Lokalradio står for en vesentlig og allsidig produksjon, egenfabrikkerte nyheter og annet redaksjonelt innhold av lokal karakter. Lokalradioene når mange som ikke leser aviser, og spiller en viktig rolle for ytring, demokrati og kultur – særlig for språk, samtale, debatt, dialekter og norsk musikk – der radio har unike kvaliteter sammenlignet med andre medier.

NLR mener prinsipielt at alle redaktørstyrte nyhetsmedier bør være berettiget produksjonstilskudd etter samme vilkår. Målet for offentlige støttetiltak må være å stimulere til et mangfoldig mediemønster og lokal konkurranse. Forskjellsbehandling av ulike medier basert på distribusjonsform bør unngås.

NLR registrerer at departementet skriver at formålsbestemmelsene i all hovedsak foreslås utformet med samme innhold som i gjeldende forskrifter. Departementet skriver allikevel under 5.4.2.2. *Produksjonstilskudd for samiske aviser* at det foreslås å tilpasse formålsbestemmelsen allerede nå, slik at ordlyden ikke risikerer å stride mot eventuelle fremtidige forskriftsendringer som gjør ordningen plattformnøytral. Vi mener av samme grunn at tilsvarende endringer bør gjøres for de andre tilskuddsordningene, og kommer med forslag til disse.

1) Lokalradio – en viktig del av mediemangfoldet

Lokale medier, inkludert lokalradioene, er med sine avgrensede dekningsområder bærebjelken for mediemangfoldet i Norge. Aktørmangfold og stor eiermessig spredning tilfører medietilbudet bredde, variasjon og valgmuligheter som bidrar til å ivareta mangfold, samfunnsdebatt og

NORSK
LOKALRADIOFORBUND

ORG. NR. 961 128 641

MEDLEM AV NORSK PRESSEFORBUND

TOLLBODGATEN 2
4611 KRISTIANSAND

+ 47 22 40 27 20
+47 97 18 68 49

POST@LOKALRADIO.NO
WWW.LOKALRADIO.NO

ytringsadgang. Lokalradio har sin styrke i formidling av lokal informasjon, politikk, kultur og underholdning. Enkelte steder utgjør lokalradioen den eneste redaktørstyrte stemmen i lokalsamfunnet, dermed bidrar den også til å dekke «hvite flekker» i medielandskapet.

Mediemangfoldet berikes av nisjeradioer, slik som livssynsradioer, studentradioer og radio for særinteresser av ulike slag. Nisjeinnhold vil ofte ikke ivaretas på samme måte av nasjonale media, og dermed blir lokalradioens betydning for mediemangfoldet viktigere. Nisjeradioene understøtter også inkluderingsarbeid og arbeid i frivillige organisasjoner, viktige bærebjelker i et velfungerende demokrati.

Lokalradio er et gratis tilbud som også når grupper av befolkningen som i liten grad betaler for tradisjonell journalistikk. Dette er viktig om man ønsker at flest mulig over hele landet skal delta i *en åpen og opplyst samtale*. Det er fare for at det kan vokse frem informasjonsklasseskiller mellom de som har tilgang på samfunns viktig journalistikk og de som ikke har det. Et mangfold av medier har samfunnsverdi, men det hjelper lite om mediene ikke brukes av alle grupper i befolkningen. Dette er en problematikk som blant annet er tatt opp av Tellef S. Raabe, stipendiat ved University of Cambridge¹.

Viktigheten av plattformnøytral omtale av de ulike medietypene ble spilt inn fra NLR til Stortingets behandling av St. Meld 17 (2019-2020) *Mangfold og armlengds avstand. Mediepolitikk for ei ny tid*. NLR mener innspillene ble tatt hensyn til i komiteens merknader som i liten grad omtaler særskilte medietyper spesifikt, men heller legger vekt på at *målet må være at mediestøtten skal legge til rette for ytringsfrihet, pressefrihet, informasjonsfrihet og for god nyhetsproduksjon over hele landet. Mediepolitikken skal stimulere til innovasjon, utvikling og nyskaping. I tillegg må det være et mål at mediestøtten er forutsigbar, ubyråkratisk og har størst mulig avstand til myndighetene*.

Kulturminister Trine Skei Grande fremhevet viktigheten av lokalradio som medieaktør og premissleverandør for lokalsamfunns tilhørighet og fellesskap da hun mottok *Medietilsynets anbefaling til Kulturdepartementet om fremtidig analog distribusjon av lokalradio i FM-nettet* (Bergen 8. mai 2019²). Videre poengterte Kulturministeren hvordan lokalradio bidrar til viktig samfunnsdebatt. Derfor sa statsråden at hun ønsker at kvaliteten på lokalradio skal utvikle seg og at Kulturdepartement vil sørge for støtteordninger som legger til rette for kvalitetsjournalistikk også på lokalradio.

Statsråden la vekt på betydningen de frivilliges innsats og engasjement har for lokalradioenes produksjon, men at man også for lokalradio må legge til rette for profesjonell kvalitet og redaksjonelle spydspisser. Videre påpekte kulturministeren hvor viktig lokalradio og andre lokale medier er for å unngå «medieskygger»/hvite flekker i medielandskapet.

¹ medier24.no/artikler/mediestottemeldingen-overser-publikum/463130

² <https://www.facebook.com/Medietilsynet/videos/418577805588855/UzpfSTE1MDE4NzM4NTAwOTE1NDoyNjI4NT-M1NTAzODQwOTg0/>

2) Om økonomiske tilskudd til lokalradio

Lokalradio får i dag hovedsakelig tildelt midler gjennom støtteordningen «Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier». Målgruppen for denne ordningen er mangfoldig, men den retter seg i hovedsak mot lokalkringkastingskonsesjonærer innen radio og TV, registrerte kringkastere og bransjeforbund. De senere år er det også i stadig større grad tildelt midler til tiltak igangsatt av lokalaviser under denne ordningen. I 2019 ble det samlet tildelt 19,9 millioner kroner, hvorav halvparten er øremerket digitalisering av lokalradio.

Etter at støtteordningen ble lagt om i 2016 er andelen støtte avsatt til redaksjonell virksomhet betydelig redusert. I 2019 gikk i overkant av 1 million kroner til redaksjonelle prosjekter gjennom ordningen. Til sammenlikning tildelte Medietilsynet om lag 320 millioner kroner i produksjonstilskudd til 157 aviser. Summen som tildeles i støtte til en samlet lokalradiobransje er dermed sammenlignbar med beløp som gis til to mindre lokalaviser. I tillegg til at den offentlige støtten til redaksjonell virksomhet i lokalradio er svært liten sammenliknet med støtten som gis til andre medietyper er støtten som gis bundet opp til definerte programproduksjoner, som ikke gir rom for støtte til dagsaktuelt journalistisk arbeid.

Viktigheten av å opprettholde et mangfold av lokale medier som både lim og lupe i lokalsamfunn er løftet frem ved flere anledninger i den offentlige mediedebatten, både av Mediemangfoldsutvalget, politikere og andre aktører. NLR mener det i for stor grad settes likhetstegn mellom lokale medier og lokale aviser når dette skal følges opp i praksis. Lokalradio er en viktig del av mediemangfoldet og må kunne konkurrere på like vilkår som andre redaktørstyrte medier. NLR mener derfor at lokalradio må være støtteberettiget på lik linje som andre medietyper, også ved tildeling av produksjonstilskudd.

I innst. 14 S (2019-2020) ba en samlet Familie- og kulturkomite om at departementet vektlegger og utarbeider et regelverk for lokalradio på FM slik at nisjeradioene i storbyene har drivverdig økonomi også i perioden fram til 31. desember 2026. Slik NLR ser det kan for eksempel dette løses ved å gi lokalradio mulighet til å søke på støtteordninger som i dag er forbeholdt aviser.

3) Høringsnotatet og NLRs forslag til endringer i lovteksten

NLR er fornøyd med at høringsnotatet i liten grad skiller mellom de ulike medietypene. NLR oppfatter dette til å være i samsvar med målene Familie- og kulturkomiteen har satt for mediepolitikken, slik beskrevet ovenfor. En plattformnøytral beskrivelse er viktig i en tid der skillet mellom ulike medier blir mindre. For eksempel har avisene nå sine egne TV-kanaler, podcaster og andre medieproduksjoner. NLR mener det er viktig at beskrivelsen i høringsnotatet også gjenspeiles i lovteksten. NLR har derfor følgende forslag til endringer i forslaget til lovtekst.

§ 5. Produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier. Ta ut ordet «*tekstbaserte*».

Lovens formål er etter NLRs mening godt formulert, men mediestøtteordningen må legge til rette for at muntlig formidling også verdsettes i støtteordningene. Journalistikk er mer enn det trykte ord, og det er vår mening at ordningen må tilpasses utvikling og endringer i medietilbudet. Medievaner er i rask endring og opplaget til papiravisene har hatt en markant nedgang. Det er

ikke lenger bare trykte- og nettbaserte aviser som ivaretar mangfoldet, samfunnsdebatten og ytringsavgangen. Ungdom og unge voksne finner i stadig større grad sine nyheter i nye og sosiale medier og sjeldnere i tradisjonelle aviser, enten de distribueres på papir eller digitalt. Radio, og spesielt lokalradio, har hatt en stabil lytterutvikling de senere år. Vi mener formålet må knyttes til innhold, ikke distribusjonsform. Muntlig formidling er blant de metodene som er godt egnet for å skape den åpne og opplyste samtalen som lovens formål skal legge til rette for. NLR foreslår derfor at ordet «*tekstbaserte*» fjernes fra paragraf 5.

NLR mener videre at den mest hensiktsmessige måten å etterkomme Kulturministerens ønske om å styrke kvaliteten på lokalradioenes innholdsproduksjon vil være ved å åpne for å kunne tildele støtte også i denne ordningen.

Dersom støtteberettigede medier skal være tekstbaserte kan dette være til hinder for den *innovasjon, utvikling og nyskaping* som et samlet Storting legger som premiss for framtidig mediepolitikk. Videre er radiosendinger godt egnet til å ivareta minoritetsspråk (som nord- og sørsamisk) og dialekter.

I dagens forskrift som gjelder produksjonstilskudd benyttes kriterier som opplag, antall utgivelser og brukerbetaling for tildeling av støtte. NLR mener det er mulig å utvikle objektive kriterier også når det gjelder lokalradio, for eksempel ved å bruke den offisielle lyttertallsundersøkelsen fra TNS Kantar og/eller en vurdering (kvantitet/kvalitet) av egen lokal journalistisk innholdsproduksjon.

I sammenheng med denne ordningen er det og naturlig å nevne at tekstbaserte medier i de senere år har fått bedret sine økonomiske rammebetingelser i betydelig grad. Det har skjedd i form av fritak for merverdiavgift, økning i generell mediestøtte og etablering av nye støtteordninger. NLR mener disse tiltakene er positive og viktige for mediemangfoldet i Norge. For at rammevilkårene ikke skal bli for ulike mellom de ulike medietypene, er det derfor viktig at ordningen som gjelder produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier gjøres plattformnøytral. Det vil bidra til at lokalradio, aviser og øvrig media i større grad kan konkurrere på like vilkår.

§ 6. Produksjonstilskudd til samiske nyhets- og aktualitetsmedier. Føye til ordene «eller kringkastes».

NLR har flere medlemmer som produserer og kringkaster samisk nyhets- og aktualitetsinnhold. NLR mener disse medlemmene bidrar til å utvikle de samiske språkene, legger til rette for demokratisk debatt og meningsdanning i det samiske samfunnet. Slik NLR ser det er det derfor naturlig at slike aktører omfattes av ordningen.

Forslag til paragraftekst er i stor grad plattformnøytral, men kan forbedres ved å legge til ordene «*eller kringkastes*» slik at ny ordlyd i paragraf 6 andre ledd lyder – «*Tilskudd kan gis til nyhetsmedier som har den samiske befolkningen som hovedmålgruppe, eller som fast og regelmessig publiserer eller kringkaster samiskspråklig nyhets- og aktualitetsinnhold*».

§ 8. Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier

NLR mener forslaget til lovtekst i denne paragrafen er god. Denne ordningen har bidratt til å digitalisere mange lokalradioer og er viktig for både innholds- og anleggskonsesjonærer.

Aviser har i stadig større grad søkt og fått tildelinger under ordningen. NLR mener dette kan være ok, under forutsetning av at også de øvrige ordningene gjøres plattformnøytrale. Dette oppnås gjennom de endringene NLR foreslår i paragraf 5 og 6. Subsidiært må støtteordningens målgruppe begrenses, slik at det kun er medier som hovedsakelig er lyd- og bildebaserte som får innpass i ordningen.

Ordningen støtter tidsavgrensede og forhåndsdefinerte prosjekter. Det betyr at støttemottakere har liten forutsigbarhet til å planlegge fremtidig virksomhet. Større grad av forutsigbarhet når det gjelder økonomisk støtte til lokalradioene vil oppnås ved å gjennomføre de endringene som NLR foreslår når det gjelder paragraf 5 og 6.

I innst. 14 S (2019-2020) ba en samlet Familie- og kulturkomite om at departementet vektlegger og utarbeider et regelverk for lokalradio på FM slik at nisjeradioene i storbyene har drivverdig økonomi også i perioden fram til 31. desember 2026. Dette bør hensyntas i det videre arbeidet med denne ordningen.

Videre vil NLR bemerke at Kulturdepartementet i i St.prp 1 (2019-2020) skriver følgende: «... Departementet er videre innstilt på å sende på høring forslag om å endre tilskuddsordningen ved å åpne for å gi driftsstøtte til radiostasjoner som ønsker å digitalisere stasjonen, og som for eksempel ønsker å leie sendetid hos anleggskonsesjonærer i Lokalradioblokka. Slik vil tilskuddsordningen til lokale lyd- og bildemedier gi radiostasjoner som fremdeles sender på FM større kraft til å gjennomføre digitaliseringen, og de stasjoner som allerede sender på DAB vil kunne få økonomisk bidrag til å fortsette med dette.»

NLR har ikke registrert at denne prosessen er i gang. Vi oppfordrer departementet til å gjennomføre dette før ansvaret for ordningen eventuelt flyttes til det nyopprettede Mediestøtterådet. Vi antar at departementets forslag har sin bakgrunn i Medietilsynets anbefaling til Kulturdepartementet om fremtidig analog distribusjon av lokalradio i FM-nettet, der Medietilsynet skriver:

«... Etter en samlet vurdering mener Medietilsynet at departementet bør vurdere en midlertidig utvidelse av tilskuddsordningen til lokale lyd- og bildemedier, slik at ordningen også kan omfatte driftsstøtte til anleggskonsesjonærer og innholdskonsesjonærer i Lokalradioblokka. Den midlertidige utvidelsen bør vare i forlengelsesperioden på fem år. Det bør vurderes om lokalradioer i slukkeområdene, mindre bingo-radioer og ikke-kommersielle lokalradioer som kun sender på FM utenfor slukkeområdene, særlig bør tilgodeses i en slik ordning. Etter Medietilsynets vurdering kan en slik driftsstøtte fungere som et insentiv for digitalisering i perioden.»

NLR vil derfor påpeke at det kun er driftsstøtte til innholdskonsesjonærer som er hensyntatt i Kulturdepartementets tekst. Slik NLR ser det er det viktig at ordningen følger Medietilsynets anbefaling og omfatter driftsstøtte til både anleggskonsesjonærer og innholdskonsesjonærer i

lokalradioblokka. Det er mangelen på innholdskonsesjonærer som byr på utfordringer for driftsøkonomien i mange konsesjonsområder.

§ 9 Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark. Endre ordlyd.

NLR mener det er viktig å legge til rette for et godt mediemangfold i alle deler av landet. Også lokalradio møter store økonomiske utfordringer når det gjelder distribusjon i den geografiske regionen som fram til 1.1.2020 het Finnmark. NLR mener paragrafen blir bedre ved også å særskilt legge til rette for å støtte utbygging av lokalradioblokka i konsesjonsområdene 37 og 36, samt deler av 35. Disse områdene har vist seg å være spesielt økonomisk krevende å bygge ut.

NLR foreslår derfor at hele paragrafen endres til:

§ 9 Distribusjonstilskudd til deler av Troms og Finnmark.

Ordningen for distribusjonstilskudd i deler av Troms og Finnmark skal legge til rette for mediemangfold ved å redusere distribusjonskostnadene for nyhets- og aktualitetsmedier i denne regionen.

Kapittel 3. Mediestøtterådet.

NLR er opptatt av at mediestøtten må tildeles på objektive kriterier, og at beslutningene som fattes er transparente. Når det gjelder forslaget til lovtekst om organisering og sammensetning av rådet ser NLR at definisjonen av hvilke personer som kan utgjøre rådet kan bli snever. Dersom rådet skal få nødvendig legitimitet er det viktig at dets medlemmer samlet besitter en kompetanse som gjør dem kapable til å foreta saklige vurderinger av de enkelte mediebransjer og på den måten fatte objektive og rettferdige beslutninger.

4) Om Norsk lokalradioforbund

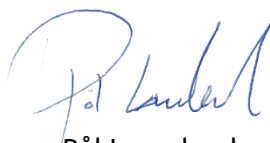
NLR organiserer 126 lokalradiokonsesjonærer over hele landet, som samlet innehar 246 konsesjoner på FM og DAB. NLR representerer over 80% av bransjen. Våre medlemsstasjoner er av ulik størrelse og med ulike formålsparagrafer, både kommersielle og ideelle, herunder livssyns- og minoritetsradioer. Lokalradioene er en viktig del av det norske mediemangfoldet, og bidrar til ytringsfrihet og demokrati.

Kristiansand 17.01.2020

Med vennlig hilsen
for Norsk Lokalradioforbund

Aslak Sommerfelt Skretting
Styreleder

Pål Lomeland
Daglig leder

NORSK
LOKALRADIOFORBUND

ORG. NR. 961 128 641
MEDLEM AV NORSK PRESSEFORBUND

TOLLBODGATEN 2
4611 KRISTIANSAND

+ 47 22 40 27 20
+47 97 18 68 49

POST@LOKALRADIO.NO
WWW.LOKALRADIO.NO